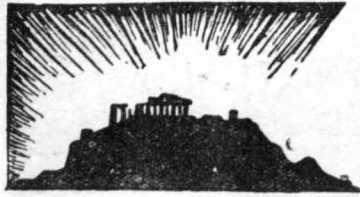

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» ΠΩΣ ΚΑΡΔΙΣΑΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑ- ΤΑ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΞΕΧΟΝΤΕΣ ΞΕΛΛΗΝΕΣ

(Όμιλεϊ ό κ. Ι. Παπαστράτος)

Οι τέσσαρες αδελφοί Πα-
παστράτου ενσήμεραυτά

τους μεγαλύτερους καπιβιομηχάνους μας. Κάτοχοι σημαντικώτατης περιουσίας, ήμπορούν να διαθέτουν με εύκολιαν εκατοντάδες χιλιάδων δραχμών, και εκατομμύρια ακόμη, για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Ή δωρεές που έκαμαν κατά τα τελευταία χρόνια εινε παράδειγμα προς μίμησι για τους πλουσίους. Πώς όμως ξεκίνησαν οι αδελφοί Παπαστράτου, για να φτάσουν στη σημερινή καταπληκτική εξέλιξι, να εινε πολυεκατομμυριοσχοι και να έχουν τον πιο τέλει εργοστάσιο καπιβιομηχανίας, που δίδει εργασία και ψωμι σε χιλιάδες εργάτες και εργάτριες; Πώς απέκτησαν τα πρώτα τους χρήματα; Με τι δυσχέρειες έτάλασαν; Εινε ή σημερινή μεγάλη περιουσία τους αποτέλεσμα τύχης ή όφειλεται σε προσωπική τους εργασία και κόπους πολλούς; Ίδου τόσα ενδιαφέροντα ζητήματα, εις τα όποια πρέπει να δοθι ή απάντησις. Έπισηκετόμεθα γι' αυτό τον άλλοτε γεροισαστή κ. Ι. Παπαστράτο στο γραφείο του, στην όδo Σταδίου 23, και τον παρακαλόμe να μās πη πώς απέκτησαν τα πρώτα τους χρήματα οι αδελφοί Παπαστράτου και ποιά ήταν ή εν γένει σταδιοδρομία του.

— Είμαστε, μάς λέγει ό κ. Ι. Παπαστράτος, τέσσαρες αδελφοί. Ό Έταμεινώνδας, ό μεγαλύτερος, έγώ, ό Σωτήριος και ό Ειδάγγελος. Έγεννηθήκαμε και έπείρασε την πρώτη μας νεότητι στο Άργίριο, όπου ό μακαρίτης ό πατέρας μας εινε έμπορικό κατάστημα και άρκατά κτηματική περιουσία Δυστυχώς, ό πατέρας μας απέθανε νέος και έμειναν όρφανοι σε μικρή ηλικία. Το έμπορικό κατάστημα δεν ήμπορούσε να τό διατηρήσει κανεις μας ή αναγκασιτάξ έλλειο. Η περιουσία όμως που μας εινε άρρησι ήταν άρκατή και μπορούσαμε να σπουδάσουμε οι δύο μεγαλύτεροι αδελφοί. Ό αδελφός μου Έταμεινώνδας έσπούδασε μαθηματικά και λογιστικά και εινε τέτοια επίδοσι, ώστε έστάλη με υποτροφία στην Ερώπτι. Όταν επέστρεψε, διορίσθη καθηγητής στην Ακαδημία Έμπορικόν Έπιστημών. Τό πρώτα, λοιπόν, χρήματα ό μεγάλος αδελφός μας τά απέκτησε από την υποτροφία ή ως καθηγητής, εάν τά έξοδα της υποτροφίας δεν ήμπορει να θεωρηθούν ως πρώτα κέρδη.

• Έγώ —συνέχισε ό κ. Ι. Παπαστράτος— έσπούδασα νομικά και έγινε δικηγόρος. Έδικηγόρησα στο Άργίριο και κολακεύομαι να πιστεύω ότι δεν ήσουν από τους κακούς δικηγόρους. Μοιά άρεσε το επάγγελμα και έπειδή ή οικογενειακή μας θέσις ήταν πολύ καλή, εύκολα κατώρθωσα ν' αναδειχθώ και ν' άποκτήσω πελατεία. Βλέπετε, λοιπόν, ότι τά πρώτα χρήματα τά έκεύθισα, μάς λέγει ό κ. Παπαστράτος, ύπηρετών την Θεμίδα και όχι τον Έρμη.

— Και οι δύο μικρότεροι αδελφοί σας; έρωτούμε τον κ. Παπαστράτο.

— Ό Σωτήριος και ό Ειδάγγελος έπεδόθησαν εις τό έμπόριο και συγκεκριμένα στο καπνεμπόριο. Ήσαν πάρα πολύ εργατικοί και σύντομα κατώρθωσαν να έπαικνούν τον κύκλο των εργασιών τους. Οι δύο, λοιπόν, μεγαλύτεροι από την έπιστήμη, και οι δύο μικρότεροι από τό έμπόριο, έκευδίσαμε τά πρώτα χρήματα.

— Και πώς—εάν δεν είμαστε άδιάκριτοι—έγκαταλείψατε οεις και ό μεγάλος αδελφός σας την έπιστήμη και έπεδόθητε εις τό έμπόριο; Πώς έκευδίσατε τη μεγάλη περιουσία, ώστε να έχετε τό καλύτερο εργοστάσιο καπιβιομηχανίας και την μεγαλύτερη κατανάωσι κατιών;

— Μεγάλη περιουσία! μάς λέγει ό κ. Παπαστράτος, με ύφος που δείχνε ότι περιχίτηε.

— Μας συγχωρείτε, αλλά ένομιζαμε ότι ή μεγάλη περιουσία της Έταιρείας Παπαστράτου εινε ένα γεγονός παιδίλο και τά παιδίλα γεγονότα δεν ήμπορεί να τ' άρνηθι κανεις. Άλλωστε, δεν ύπαρχε τίποτα τό αξιολογικό σ' αυτό, όταν μάλιστα γίνεται καλή χρήςις της περιουσίας. Εάν νομίζουμε ότι έχετε μεγάλη περιουσία—και τό πιστεύει όλος ό κόσμος—έχουμε ύπ' όψη μας τις μεγάλες δωρεές που κάνετε κατά καιρούς και την εν γένει φιλανθρωπική δράσι σας.

— Τά γεγονότα, μάς απαντά, πολλές φορές άπατοιν. Βέβαια, συνά κάνουν δωρεές, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε ζάπλουτοι, όπως νομίζουν μερικοί. Έχουν άλλοι πολύ μεγαλύτερη περιουσία και όμως δε φαίνονται. Άς αναγνωρίσουμε όμως στο θέμα μας.

• Μέρωτήσατε πώς μάς άπερωθήσε το καπνεμπόριο, έμένα και τον αδελφό μου. Εινε μιά ολόκληρη ιστορία, την όποια θα σας άρνη-

γηθώ με λίγα λόγια. Μέχρι της έκρήσεως του πολέμου, οι δύο νεότεροι αδελφοί μας ήσχολούντο με τό καπνεμπόριο στη γενετείρα μας, τό Άργίριο, όπου και έγώ έσυνέχισα την δικηγορία μου. Μετά τον πόλεμο, οι αδελφοί μου έφυγαν για τό έξωτερικό, όπου μετέφεραν και τό κέντρο των επιχειρήσεών τους. Κυρίως, ειργάζοντο στην Όλλανδία. Έκει έπνε και ό μεγάλος αδελφός μας, ό Έταμεινώνδας, ό όποιος στο μεταξύ παρητήθη από τη θέσι του και έπεδόθη κι' αυτός στο καπνεμπόριο. Τά καπνά, καθ' όλη την περίοδο του πολέμου, είχαν μεγάλη ζήτησι και έπειδή οι αδελφοί μου και εγώ μέλλο ενδιαφέρονταν ειναι για τό καπνεμπόριο—εδούλωσαν από τό πρώτο μέτρο τό βράδυ—και την δουλειά ένωρρίζαν πολύ καλά, έπέτυχαν σύντομα να τροφοδοτήσουν μεγάλα κέντρα της ευρωπαϊκής άγοράς.

• Η τύχη δεν ήμπορει να ίσχυρισθι κανεις ότι τους ήνόησε. Ότι απέκτησαν τό όφειλουν στο έπιχειρηματικό τους πνεύμα και στο γεγονός ότι δεν έμπίστευότανε τη δουλειά τους παρά στα ίδια τους τά χέρια. Έτσι, τά κέρδη ήζαναν συστηματικά, από ήμέρα σε ήμέρα, άναλόγως με τό ζήλον τους και την προσωπική τους συμβολή. Άλλωστε, και τό γεγονός ότι εκσέφθησαν να μεταφέρουν την έξορα των καπνεμπορικών επιχειρήσεών τους στην Ερώπτι, εινε άρκατά χαρακτηριστικό για τό ότι δεν ύπηρεσε καμιά έννοια τύχης.

• Μετά την λήξι του πολέμου, τό γραφείο μετεφέρθη εις τās Άθήνας. Ή μεταφορά αυτή συμπέπει και με την παρητίοι μου από την δικηγορία και την είσοδο μου στην εταιρεία των αδελφών μου.

— Ό αδελφός μας εργάζονταν άόρησι στο εργοστάσιο στον Πειραιά ή περιορίζονταν άπλόως σε μιά άνοχη έργοστασία;

— Όλοι εργαζόμαστε, όπως πρώτα, και δεν πρόκειται να παύσουμε να εργαζώμεθα. Ή εργασία εινε για όλους μας άναγκη. Άρκει να σάς αναφέρω ότι οι αδελφοί μου Σωτήριος και Ειδάγγελος βρίσκονται στο εργοστάσιο από τις 7 τό πρωι και δεν φεύγουν παρά όταν φέροι και ό τελευταίος εργάτης. Επίσης εργάζονται όλοι οι δικοί μας, γυιοί, άνεργοι, γαμβροί κ. λ. π.

• Αποτομώσαμε ένα τελευταίο έρώτημα, αν και πάρας άσχετο με την έρευνά μας. Άπο δημοσιογραφική όμοσνήθεια — ή περιόδια—δεν ήμμοσούμε να μη ρωτήσουμε εάν σας λένονται, ότι ό κ. Ι. Παπαστράτος εργατέλειψε όριστικά την πολιτική, εινε αλήθεια.

— Άπό την πολιτική, μάς ειπε, έδοκιμασα μεγάλες άπογοητεύσεις. Άλλοιώς είχα φαντασθι τά πράγματα και άλλοιώς τά βρήκα. Πολλοί ήσαν έκείνοι, που έφαντάσθησαν ότι ή άνάμξις μου με την πολιτική άπέβλεπε στο να έξυπηρετήσω συμφέροντα της έταιρείας μας, αν και έγώ είχα διαφορετικές έπιπέσεις. Άπεφάσισα γι' αυτό, ύστερα μάλιστα από τά τελευταία γεγονότα, να παρητήθω όριστικά από την πολιτική. Δεν σκέπτομαι πλέον να πολιτευθώ. Άρκετά άκουσα, ώστε να εινε περιττό να ξαναδοκιμάσω. Άλλωστε, εάν θέλι κανεις να φωνη χρήςιμος στην κοινωνία δεν εινε καθόλου άπαράτητο να πολιτευτείται.

Για όσους μάλιστα διευθύνουν μεγάλες εταιρείες και επιχειρήσεις, που συντελούν στην οικονομική πρόοδο του τόπου, ή πολιτική εινε τελείως άσυνβίβαστη. Γιατί, ενώ άρρίνουν τις δουλειές τους, και τίποτε δεν έπιτυγχάνουν τό ποσό καπνοεργου ή τας ιδιωτικές σκοπέσι. Μερικοί, μάλιστα, να χρεωκοπήσει μια σοβαρά έπιχείρησι, προς ζήμιαν, βέβαια, και της κοινωνίας, κι' έτσι τό κακό εινε πολύ μεγάλο. Μακρως, λοιπόν, από την πολιτική. Κοινωνική δράσι, ώφέλιμη ήμπορει να άναπτέξη κανεις και έξω άπ' αυτήν, άρκει να τό θέλι.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Νέες απάντησεις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΑΚΡΟΒΙΟΙ ΠΑΠΑΙ

Άπό τους ποντίφηκας της καθολικής έκκλησίας έμειναν περισσότερα χρόνια στον παπικό θρόνο οι έξις κατά σειράν: Ό Άγιος Πέτρος 34 χρόνια, ό Πίος ΙΧ 31 χρόνια και 7 μήνες, ό Πίος VI 24 χρόνια και όκτώ μήνες, ό Άδριανός I 23 χρόνια και 10 μήνες, ό Πίος VII 23 χρόνια και 5 μήνες και ό Λέων XIII 23 χρόνια.

Ός προς την μακροβιότητα, την πρώτη θέσι, μεταξύ των Παπών, την κατέχει ό Άγιος Άγάθων, ό όποιος πέθανε σε ήλικία 112 έτών. Κατόπιν έρχονται ό Γρηγόριος ΙΧ, ό όποιος πέθανε 99 έτών και ό Σελεστίνος ΙΙΙ, ό όποιος πέθανε 96 έτών.

τηκαν, εδώ και δεκαπέντε μέρες. Έτσι, μαζί με τό γαμήλιο ταξίδι τους έκαναν και τις διακοπές τους... Λοιπόν, έλπίζω, ότι τώρα καταλαβαίνετε...

Ναι! Όλοι μας, δυστυχώς, είχαμε καταλάβει πώς οι έρωτευμένοι μας είχαν παντρευτή!